

Kuşlar Kiraathanesi

SAMET ILDAN

YAYIN NU: 1744

EDEBÎ ESERLER: 897

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-144-6

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Sevgi KİTAPLIĞI Proje Danışmanı: Sinan Terzi

Son Okuma: Tuğçe Meç

Kapak Tasarımı: Ebru Ceylan

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ. SAN. VE TİC.
A.Ş Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi No:6/13, Bağcılar / İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

İstanbul - 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Samet ıldan: 4 Őubat 1989'da Bandırma'da doğdu. Radyo ve Televizyon Programcılığı ve Uluslararası İlişkiler öğrenimi gören ıldan'ın *Türk Edebiyatı*, *Kısık Sesler*, *Millî Mecmua*, *Söęüt*, *İnziva* dergilerinde ve edebifikir.com'da yazı ve hikâyeleri yayımlandı.

İÇİNDEKİLER

- Seyyar Lahmacun • 9
Kahkaha • 14
Kuşlar Kıraathanesi • 22
Sofra • 28
Yolcu • 35
Şizofreni • 41
Çepit • 51
Giderayak • 57
Herkesin Ağabeyi • 63
Evrak-ı Muzırra • 71
Ayet • 76
Hayırsız • 77
Biz Kalmak • 80
Kendini Reddiye • 86
Maperza Fikret • 92
Tatava • 98
Ayşegül'e Mektuplar • 104

SEYYAR LAHMACUN

Uyandı, bütün tuhafılıklara başkaldırırcasına. Öyle eski zaman usulü, öyle sade, öyle içten ve bir o kadar aheste. Çalar saatsiz, alarmsız, telaşsız. Darı ambarına düşmüş aç horoz gibi yerlerden yer beğenemez hâllere düşen günümüz insanına bir yeniçeri tokadı aşk edercesine; ne istediğini kati surette bilenlere has bir yeknesaklıkla, düşünmeden. Haklı kıyımların güzelliğini taşır gibiydi uyanışı. Ne şarkvâri bir gamsızlık, ne Batılı bir küstahlık. Allah'ım ne güzel bir uyanış...

İhtimâl ki bir güzel abdestini aldı, beyaz başörtüsünü bağladı, seccadesini ihtimamla kibleye doğru serdi. İlk tekbirde dünyayı, içindekileri ve dahi öte dünyayı geriye attı. Yine kuvvetli bir ihtimal ki yalnız ve yalnız Rıza-yı İlâhî'yi murat etti. Sonra tespihler, dualar, dualar... Ne istediğini, niye istediğini, kimden istediğini bilen dualar. Belki de sonra, bir çift kara lastik sahibi olmanın zenginlik alameti sayıldığı vakitlerden kalma bir Kur'an-ı Kerim'i, duvardaki dantel işlemeli heybenin içinden pürdikkat çıkardı. Ayetleri incitmekten korkar bir ses tonuyla okudu, okudu, okudu...

Belki de sonrasında bir oda ve bir salondan ibaret olan şahsi dünyasına şöyle bir çekidüzen verdi. Balkona kuşlar için bayat ekmek ve su koydu. Aslanağzı, karanfil ve menekşe ile dertleşti. Evden çıkarken -her zaman yaptığı gibi- şöyle bir gülümsedi. Sonra tezgâhının başına geçti. Sokaklara, pazar yerlerine, okul kapılarına uzanmak için... Kim bilir, belki?

Şengül Teyze'yi evinde hep böyle hayal etmişimdir: Çok güzel uyanır ve hayatı bu minval üzere akar gider. Nedense tahayyülümdeki gibi bir şahsi hayatı olduğuna da kaniyim. Ondaki mütebessim çehre, mütevekkil bakışlar; o dirayet, o azim ve sebat beni başka türlü düşünmekten alıkoyuyor. Tanıyan tanımayan hemen herkesin ona karşı son derece saygılı tavırları, başka türlü bir hayat yaşama ihtimalini zihnimde imkânsız hâle getiriyor.

Şengül Teyze dediğin ne iş yapıyor dersiniz, işinin son derece yorucu olduğunu söylerim. Hayır, bir camekânlı el arabasında gün boyu domates, maydanoz, soğan, pul biber ve sabah fırından alınmış kıyma soslu sıcak lahmacunlarla uğraşmasını kastetmiyorum. Şengül Teyze tüm insanlığı, tüm coğrafyayı, tüm hayvanat ve nebatatı -hem de her gün artan bir duyguyla- seviyor. Yahut bana öyle geliyor. Gerçi onun hikâyesini hiç dinlemedim. Hatta birkaç defa lahmacun alıp havadan sudan konuşmak dışında onunla hiç muhatap olmadım.

Bizim buralarda -her yerde öyle midir bilemiyorum- adı üstünde "seyyar" bir lahmacun sektörü vardır. Ekseriyetle dürüm şeklinde, içinde bir miktar domatesi, isteğe göre soğanı, maydanozu ve ille de bolca pul biberiyle satılır. Yanında ayran içerseniz pek memnun kalır, hele bir de o "acılı"nın üstüne bir bardak taze çay içerseniz midenize küçük çapta bir ziyafet çekmiş olursunuz. Enikonu bir cila yapmak arzusu taşıyor iseniz, ille de bir dal filtresiz cigara tellendirmeniz önemle tavsiye olunur. Üstelik tüm bunları üç-dört Türk lirası gibi cüzi bir meblağa gerçekleştirebilme lüksüne de sahiptir.

Özellikle ilk gençlik çağlarını yaşayanlar için karşı koyulamaz bir damak zevkidir. Ne ki genelde lise çağlarında tiryakisi olunan seyyar lahmacun, lise biter bitmez bir cüz-zamlı gibi görünür gözlemlere. Herkes için öyle değildir

KAHKAHA

Giyinmiştim, çıkmak için hazırdım. Yatağımın başucundaki; gece kitap okumak için kullandığım kısmen halıya akmış muma, duvardaki bağlamama, masamdaki fotoğrafa, naylon mu bez mi hâlâ ne olduğunu bilmediğim elbise dolabıma iştahsız bir günaydın çekip yavaşça merdivenleri indim. Onur aşağıda bekliyordu. Zekai Abi'ye sözümüz vardı, kahvaltıya gidecektik. Selamı sabahı kısa kesip koluna girdim.

İki delikanlı, sigaralarımızı ahmakıslatan yağmurunun altında pöfürdetiyorduk. Aşınası olduğumuz Balıkesir kaldırımları da bu dost ayakları nezaketen ıslatmıyor, bize usul usul yol veriyordu. Ayaklarımız kaldırımların himmetiyle kuru; lakin sair yerlerimiz sırlısklam. O dakikalarda her an memleketi büyük bir tehlikeden kurtaracakmışız gibi bir yürüyüşümüz vardı ki görmeliydiniz. Görmeliydiniz çünkü komiktik. Oraya gitmeden birkaç gün evveli Zekai Abi'ye uğramaya -ısrarı üzerine- söz vermiş, verdiğim söz yetmezmiş gibi bir de kendisiyle tanışmak isteyen bir arkadaşımı getireceğimi söylemiştim. Bizim arkadaş bu enteresan adamı pek merak ettiğinden, az buçuk da müziğe merakı olduğundan, kıramadım; birkaç gün gecikmeli de olsa alıp götürdüm kendisini oraya. Gitmeyi istememekle beraber, beni o sabah oraya çeken şey sanırım kafamdaki bir soruydu ama sorunun ne olduğunu henüz bilmiyordum.

Durak Ofset isimli, matbaaya benzer bir dükkânın sahibi Bestekâr namıyla anılan Zekai Abi; zayıf, orta boylu, uzun siyah saçlı, bıyıklı ve çelimsiz bir adam. Aynı zaman-

da emekli Türkçe öğretmeni. Bir yetmiş beş numaralı gözlükleri, ince siyah çerçeveli gözlüklerinin arkasından attığı üç numaralı bakışı, üzerinden neredeyse hiç çıkarmadığı beyaz renkli kazağı ve ağzından düşürmediği sarma cıgarasıyla bir tuhaflik abidesidir kendisi. Böyle selamı sabahı olanları matbaaya davet eder; iki yüz altmış küsur bestesinden en beğendiklerini, durmadan çay ikram ederek -biraz da zorla- dinletir, yorumlarını alır. Eserlerini kim beğenir, kim beğenmez bilemem ama sanırım beğenilmeyenler dilendirilmez. Yalan yok, ben pek çoğunu severek dinlerdim.

Dükkâna vardığımızda gayet ıslanmış bir vaziyetteydik. Onur'un her zamanki gibi neşesi yerindeydi. Galiba bu delikanlıyı da en çok güleç yüzünden ötürü seviyordum. Ben o sabah biraz keyifsizdim. Aslında diyebilirim ki rica minnet dışarı çıkmıştım.

“Selamünaleyküm Zekai Abi,” dedim, daldık içeri.

–Ve aleyküm selam efendim, bu ne devlet... Neredesiniz yahu kaç gündür? Vallahi gözüm yollarda kaldı.

Ben biraz mahcup:

–Eyvallah. Abi sana bahsettiğim arkadaş, Onur. Burada yönetici asistanlığı okuyor. Müziğe de merakı var. Sarıka-mışlıdır aslen. Öyle bir çayını içelim dedik.

–Hoş geldin Onurcum. Geçin geçin, oturun şöyle. Çek o sandalyeyi de bu tarafa. Hah, tamam! Rahatınıza bakın rahatınıza. Yahu ne iyi ettiniz de geldiniz...

Bu “Ne iyi ettiniz de geldiniz.” bir klişeden çok, fazlaca yalnızlık çeken bir adamın sevinç yüklü bir cümlesi gibi geldi bana. “Ben de varım ulan bu dünyada! Şu daracık sokağın ücra bir köşesinde, bu mürekkep kokulu dükkânda unutulmaya mahkûm değilim!” diye haykıran bir cümleydi sanki. Yoksa o gün ben mi fazla duygusaldım? Belki de sadece duyduklarına mana yüklü kaftanlar biçiyordum, yalnız malnız değildi Zekai Abi. O kadar geleni gideni de var, nesine yalnız olacak...

KUŞLAR KIRAATHANESİ

-Allah bunlara uyuz versin, kaşıyacak tırnak vermesin ah-retlik!

-Af buyur, kimlere ağabey?

Kaldırımın orta yerinde, dünyadaki bütün varlığını ortaya koymuş gibi duruyor. Kâinata meydan okuyan bir duruş yahut dikiliş diyelim. Bir fidanın toprağa dikilip zamanla zamana ve insanlığa ve fırtınalara ve yağmurlara meydan okumasından daha anlamlı bir başkaldırı var ise, bu o başkaldırıdır.

Uzunca bir boy; orta kısmı sapsarı, sair tarafları kır bıyıklar ve el örmesi kızılımtırak takkesinin kenarlarından fişkırان, taşan; rüzgârda iyiden iyiye hırçınlaşan bembeyaz saçlar... Ayağındaki postalları, eskice fitilli pantolonu ve aba yeleşti de unutmayalım. Gelip geçenlere sorular soran, cevaplarını yine kendisi veren bir adam. Bazen de böyle ansızın birinin karşısına dikilen, gözlerini bir yere mihlayan ve alakasız bir cümle kuran... Bektaşî dedelerini andırıyor. Ekseriyetle kızgın. Dikildiği kaldırımın -hani şu cami duvarı dibindeki, bahçesinde eski bir kabristan bulunan cami duvarı- önünde ara ara kabristana bakıp haykıran adam. Şarkıdaki gibi: *Sere serpe bir yağmur gelir üstüne / Ne kadar gamsız bu adam*

Küçük bir çocuk, sadece küçük bir çocuk gördüğünde gülümseyen, ona *Hoş geldin çocuk, yamulmadan geç bu kaldırımdan* diye nasihat eden bir adam.

Karşı kaldırım ise başka bir âlem. Köşede bir televizyon tamircisi, içeride uyukluyor. Adam sen de! Uyuklamayıp da ne yapacak? Televizyonunu tamire getiren mi var? Za-

ten piyasada tüplü televizyon nâmına bir şey kalmamış. Herifler taksitle cillop gibi televizyon satıyorlar. Millette de para bol olacak ki alveriyor. Ne olacak canım, kullan at! Belki de bol olan para değil, kredi kartlarıdır. Kafası da pek basmaz böyle şeylere. Ah şu radyodan ara ara gelen şarkılar da olmasa... Safiye Ayla, Belkıs Özener, Esin Engin... Ha bir de yandaki kiraathanenin çayı. Çaycı delikanlı. Neydi be onun adı? Hah Mürsel. Kibar Mürsel.

Televizyoncunun yanı Kuşlar Kiraathanesi. Kazakoğlunun Mehmet ile Nalbantın Fikret gübre fiyatlarını tartışıyorlar. Ulan size ne gübre fiyatlarından! Siz birkaç yıl olmadı mı emekli olup da çoluğun çocuğun yanına şehre yerleşeli? Yahu tarla tapa ne varsa, yani ki toprağınız, bir yerde vatanınız, haraç mezat satıp buraya gelmediniz mi? Buğday mı ekiyorsunuz, domates mi? Size ne gübre fiyatlarından?

Hemen yan masada taze emekli bir astsubay, damızlık çiftlik kurma hayallerinde. Yahut da tavukhane. Olmadı Romanov koyunu yetiştirir. Doğurganlığı iyiymiş mübareğin. Salma tavukçuluk işi de fena değil. Gezen tavuk diyorlar şimdilerde. Hem tavukhane kadar masrafı da yok. Koyun kuzu hayalleri iyi de, onun çektiğini kim bilecek? Kime ve nasıl anlatacak yirmi bir yaşındaki çavuşun kucağında can verişini? Siz hiç ciğerlerinden kan fişkırarak dağ başlarında ecel şerbeti içen bir çavuşun hırıltılarına tanık oldunuz mu? O emekli astsubay oldu. Kendini kırlara da vursa; değil koyun, bizon yahut buffalo da yetiştirse, yahut kobra yılanlarını çeşit çeşit üflemeli çalgıyla dans ettirse, o çavuşun hırıltıları kulaklarından silinmeyecek. Askerî lisedeki oğlunun yüzüne her baktığında, karşısında çakı gibi bir asker görmenin hüznünü -evet hüznünü- yalnız o yaşayacak.

Çaylar geliyor, çaylar gidiyor. Çaycı delikanlı mı? O da ne yapsın... Bir halt etmiş de köyünden çıkıp gelmiş bura-

SOFRA

“Allahu Ekber Allahu Ekber! Eşhedu en lâ ilahe illallah!”

– Hadi paşam, hadi aslanım, bak ezan bitti neredeyse. Bak bayram bugün, hadi tosunum.

Belli belirsiz bir gülümsemeyle tek gözü kapalı, dedesine bakıyordu. Hey mübarek adam! Üzerine gün doğurmamış, pek yavuz biri. Ninesi böyle derdi onun için: “Pek yavuz adamdır, vesselam.” Bu “yavuz” ne demekti, “ves-selâm” neydi hâlâ çözememişti ya, bilmeyi istediği de pek söylenemezdi.

“Esselatühayrun minen nevm!”

– Hadi benim civanım, kır şu şeytanın bacağına, çek besmeleni, kalk hadi.

“Çek besmeleni.” ve “Kır şu şeytanı bacağına.” pek hoşuna giderdi çocuğun. Çocuk dedikse, iki hafta evveli sekizine basmıştı. Maşallahı vardı hani; süzgünce, çelimsiz duruşuna kanmamalı. Eline çabuktu, kıvrak zekâlıydı. İkinci sınıfı henüz bitiren Eşref, dede-ninesinin göz nuru, akıl küpü, bal-kaymağı, işte dünya namına ne kadar güzellik varsa, her biriydi. Nuri Dede’nin rahmetli kardeşinin ismiydi Eşref. Kardeşinin terk-i dünya eylediği gün dünyaya gelen Eşref, dedesi için bir torundan çok öte, daha başka, bambaşka bir varlıktı. Bazen bir evlat, bazen bir torun, ama çoğu zaman da kardeşi Eşref gibi bir Eşref idi. Eee sağ olan büyüyordu işte. Eşref de sekizine basmış, handiyse delikanlı olup çıkmıştı. Ah bir de şu nazlanmaları olmasa... Ama olsundu, seviyordu Nuri Dede bunu da. Dedesi Eşref’inin nazlanmasını ne kadar seviyor idiyse, Eşref de bir o kadar kendini naza çekmeye bayılırdı. Hele dedesi-

nin susamlı akide şekerleri yok mu... Onları ktırdada kıtırdada yerken sanki kendinden geçer, gizliden de köpekleri Hayta'ya verir, yakalandı mı da anasının azarını yerdi: "Bak ettiğine şunun! Hanginiz hayta bilmem ki! Eşref diyorum. Verme oğlum şu hayvana şeker meker! K r edeceksin gari-bi. Kime diyorum ben!"

İşte her sabah gibi bu sabah da dedesi gelmiş, oğlanı evirmiş-çevirmiş, allem etmiş kalem etmiş, namaza kaldırmıştı. Mutluydu Nuri Dede. Mutluydu çünkü mutluluk şu sabah ayazında, tazecik bir oğlanla, aksak adımlarla, peşlerinde Hayta nam köpecik olduğu hâlde; bahçedeki arkın bitimiyle başlayan beyaz taşlı, dar ve yokuşlu köy yolundan dinlene yürüye, yavaşlaya hızlana sabah namazına gitmekti. Hele bu namaz, ihtiyarı bayrama çıkardı mı değmeyindi keyfine... Mutluluk; bayram sabahlarında kapı eşğinde bırakılan bir çift yol bekleyen göz, bir mübarek kadın duası, Rukiye Nine'nin duasıydı.

Yürüdüler. Usul usul, Nuri Dede'nin dilinde dua, Eşref'in dudaklarında tebessümle yürüdüler. Yokuşun bitiminde sığirtmacın Veysel'i, at arabasının üstünde olduğu hâlde selamladılar. Bu selamlanan; köyde kalan son sığirtmaç, son at arabası, son at ve de son teker gıcirtlarıydı. Ortalığı otomobillerin, renkli televizyonların ve yavaş yavaş bilgisayarların işgal ettiği şu doksanlı yılların sonunda selamlanmayı fazlasıyla hak eden bir manzaraydı Veyselin-ki. Aşk olsundu yani Veysel'e. Araba git gide darlaşan yolun üzerinde hafifçe yalpalıyor, yeni yağlanmış dingillerin sesi i  gıcıklıyor, soğuktan kulakları kızaran Nuri Dede her zaman olduğu gibi torununu bir bir tembilyordu:

– Paşam bak hava ayaz, bu aylarda sabah ayaz vurdu mu bil ki gün yakar kavurur. Komşuları gezip hayır dualarını aldı mı öğleye doğru gel, gocuğunu eve bırak. Alimallah terden duramazsın.

YOLCU

Mart ayının sonlarına doğruydu. Ayın kaçığıdı řu an hatırlamıyorum ama günlerden çarşamba olduğunu iyi biliyorum. Hava bahara döneyazmıştı. Düşünüyorum da o gün kombiyi dahi kapatmıştık. Sıcak denemeyecek kadar serin, soğuk olamayacak kadar ılık bir bahar sabahı... Havadan mıdır nedir; bende bir neşe, içimde bir güzellik... Sanır-sın koca kış kahırlar içinde kıvranan adam gitmiş; yerine minik, sevimli, sosyal medya fotoğraflarındaki gülüşleriyle ün salmış bir Kuzey Avrupa çocuğı gelmişti. Beyaz ırk mıydı onlar?

Yahu řu insan evladı ne tuhaf. Bütün kış gece gündüz acı çek, bahar gelsin, kelebekler, kuşlar... Ucundan kenarından kitap tozu yutmuşların mutlaka kullanacağı cümleler işte. Kendime: "Az biraz delikanlı ol, mevsime göre adam mı değışirmiş?" diyesim gelse de modern tıbbın her naneye bir izahı olduğunu düşünerek derhal bu düşüncelerimden sıyrıldım. Koca tıp, baharla mutluluk arasında bir irtibat kurmaktan aciz değıl a? Sonra böyle havalarda balkona çıkmayıp da ne halt edecektim? Çayı yeni demlemişim, artık mahalle bakkalı niyetine bağırıma bastığım köşedeki marketten kuru pasta almışım. Tomurcuk da var. Attım kendimi balkona.

İşte onu gördüğümde tam da bu hisler içinde *Fumer comme un Turc* deyimini haklı çıkarmakla meşguldüm. Ay-lar sonra pencereme ilk kez konuk olan güneşi selamlıyor, bir taraftan kendime kahvaltı hazırlıyordum. Kahvaltının mutlulukla bir ilgisi var mı bilmem; ama biz ona aramızda sigara altı deriz. Biz derken, ben ve bizim çocuklar işte. Ay-

dınlık arayışında yaktığı her ateşle kendini yakan, yakan ve yananlar... Ooo bu çok arabesk oldu. Ama doğruya doğru, yakarsa dünyayı garipler yakar.

Onu gördüğümde diyordum. Açıkçası ilk başta pek dikkatimi çekmemişti. Fakat sonraları masasındaki saman kâğıda basıldığını düşündüğüm kitap ve kitaba olan alakası bende bir merak uyandırdı. Kitap, yapraklarını iki yana açmış okunmak için dualar ediyor gibiydi. Hani alır, koklar, kokusunu içinize çeker; siyah, mavi, kırmızı ama ille de tükenmez kalemle not almaya doyamazsınız. Hah işte tam da öyle bir şeydi önünde duran. Evimizin karşısındaki çay evinde oturmuş, önünde o kitap olduğu halde sürekli okuyor ve notlar alıyordu. Tertemiz bir yüzü vardı. Kırk yıllık ahbabım imiş gibi kanım ılık ılık akıverdi bu adama.

Kısa, hafif dalgalı kumral saçları, kalın sayılabilecek gayet düzgün kesilmiş bıyıkları, orta boyu ve hüzünlü çehresiyle bana çok güven vermişti. Asırlık bir yükü sırtlandığı izlenimi uyandıran biraz öne doğru çökük omuzları, yorgunluğunu ele veriyordu. Yorgun görünüyordu ya, eğer vakar diye bir şey varsa, sanırım ilk defa bu kadar yakın şahidi oluyordum. Adam baştan ayağa vakar kesilmiş gibiydi.

Uzun uzun sokakta koşuşturan çocuklarla, yan masasında dedikoduya dalmış mahalle sakini birkaç kadınla, yeni yeni pencereme alıştırdığım serçelerle birlikte onu da izledim. Önündeki kitaptan sürekli notlar alıyor, bir şeylerin hesabını yaparcasına arada bir bakışlarını göğe doğru kaydırıyor, bazen gözlerini hafifçe kısıyor ve sonra tekrar kitaba dönüyordu. Enikonu bir yolculuğa çıkmak üzere gibiydi. Belli ki söylemek yahut geride bırakmak istediği pek çok kelimeleri vardı. İnanın, siz de aynı balkonda benimle birlikte aynı dakikalarda aynı adamı izliyor olsaydınız aksi-ni düşünmezsiniz. Yarım kalmak üzere olan bir şeyleri tamamlama telaşındaydı adam. Bakmayın bu bahar sabahında üzerimde eğreti duran neşeye! Hangimizin içinde yarım

ŞİZOFRENİ

1.

Cürmümeşhuda çıkan müdde-i umumi gibi tavırları. Yüzünde, hasret kaldığımız bir çirkinlik var. Hani “bir insanın çirkinliği bu kadar güzel olur” dedirtecek kadar çirkin. Etrafı kolaçan ediyor. İçeri aniden giriverecek bir münasebetsize karşı gözlerini erketeye yatırmış. İttihatçı bıyıklar, -tövbe haşa- biçimsiz bir burun. Alnı geniş veyahut saçları dökülmüş, orası bize kalmış.

Sobada Soma kömürü ile meşe dalları çıtır çıtır oynasalar. Adamın hemen arkasındaki rafta üç yüz bir sayfalık bir kitap çarpıyor gözlere. Tam üç yüz bir sayfa. Okuduğumdan biliyorum. Çaydanlık fokurduyor. İçeride kesif bir koku. Havasızlıktan olacak. Teferruata girmeyeceğim. Siz bu “teferruata girmeyeceğim” kısmını okuyunca “Ötesini Söylemeyeceğim” şiirini hatırlayıp içlenebilir ve hatta gözlerinizi şöyle bir yere sabitleyip düşüncelere dalabilirsiniz. Mahzursuzdur.

Uzun bir süredir bu konu hakkında konuşmasını istediğimiz ve ısrarlarımıza dayanamayan -yahut da nazını uzatan- ihtiyar adamın yanındayız. Masada çay bardakları, içlerinde Kıbrıs Adası motifli çay kaşıkları, duvarda bir halı ve tabii ki halının üzerinde bir alageyik resmi olduğu hâlde dinlemedeyiz. Geyiğin yanında yavrusu, ırmaktan su içiyor. Hayvanın boynuzlarında bir asalet göze çarpıyor. Heybetli mi heybetli... Mübareği sanki fotoğraf çekmişler de poz vermiş. Gözümüzün içine içine bakıyor. Her ne ise, Resneli Niyazi'nin aziz hatırasına hürmeten bu geşik muhabbetini burada kesiyorum.

“Durun,” diyor. “Bir şarkı dinleyelim konuşurken. Sessizlikte konuşamam ben.”

Adamın zaten yaşayışı ve tavırları o kadar tuhaf ki bu talebini gayet tabii karşılıyor, gülümsemekle yetiniyoruz.

Unutmadan, yanımdaki arkadaşın ismi Ayzıt. Yaklaşık on bin yıldır tanışıyor gibiyiz fakat son beş senedir içli dışlıyız. Bu kızcağız da benim gibi merak içinde. Ahalinin beyanatı üzere “çok eski bir gönül yarası olan” Feridun Amca’yı dinlemeye geldik. “Hikâye yazacağız, vallahi billahi ismini kullanmayacağız. Hadi gözünü seveyim Feridun Amca, anlatıver şu gönül meselesini” diye yalvar yakar olduk haftalarca. En son dayanamayıp, haftaya şu gün şu saatte gelmemizi talim buyurdu. İşte, son derece meraklı bakışlarla karşısındayız.

Şimdi kırk beşlik bir kaset var elinde. Kasetçalarının hâlâ birileri tarafından kullanılıyor oluşu bize yine tebesüm ettiriyor. Kasetin üzerinde yazı namına bir şey yok. Kurşun kalemle şöyle bir kurcaladıktan sonra yerine yerleştiriyor. “Kesin,” diyorum içimden, “Hüzünlü bir Rumeli türküsü çalacak.”

Ne me quette pas

Il faut oublier

Tout peut s’oublier...

Kısa bir şaşkınlık geçiriyoruz. Hani böyle beş litrelik bir su bidonunu dolu zannederek kuvvetlice kaldırırsınız da aslında boştur. Kolunuz bidonla birlikte göbek hizanıza gelir ve kısacık bir şaşkınlık geçirirsiniz. İşte o kadarcık. Biz Kadriye Latifova beklerken Edith Piaf çalıyor. Tuhaf. Her iki kadının da yaşam öyküleri on saniyeliğine gözümün önüne geliyor. Tuhaf...

“Gençler,” diye söze başlıyor. Ki bu konuda konuşmaya başlayana dek bu kadar tok bir sesi olduğunu fark etmemiştik. “Size, merak edip durduğunuz hadiseyi anlatmaya yekten karar vermedim. Uzun uzun düşüncelere daldım,

ÇEPİT

Editör sıkıştırıyor. Yazı bekliyor. Şaka şaka. Kimsenin bir şey beklediği yok. Belki benim de kimsenin bir halt etmesini beklediğim yok. Üç ay oldu kalem oynatmadım. Yoksa klavye mi demeliydim? Aşağı yukarı her gün Zemheri Kuyusu'na gittim falan, cık. Hani atmosferden etkilenirim hesabı. Gerçi bu kafayla Marmara Kıraathanesi'ne gitsen, karşında Peyami Safa otursa kaç yazar?

Neyse kuyuya dönmek gerekirse... Metin Savaş'ın başarılı bir romanının adını taşıyan bu kuyu, bir kahvehanenin bahçesinde esasen. Her ne kadar edebî buluşmaların şehrimizdeki merkezi sayılsa da bazen etrafta küfürler, siyaset gırla gidince insanın tadı tuzu kalmıyor. Siyasetin konuşulmadığı mekân kalmadı desek mübalağa etmiş olmayız. Allah hepimizi affetsin! Ben böyle durumlarda konuşmamayı yeğliyorum. Yani konuşmamaya çalışıyorum. Irak göçmeni bir Ömer var kahvede. Genç irisi, kara yağız bir "çocuk". Onu seviyorum. Tüm bunlara rağmen yine de bir şey yazmayacaktım ya, bugün aklıma çocukluğumun çepiti düştü. Anlatılması gerektiği kanaatine vardıktan sonra, klavyesi perte çıkmış, ekranı toz duman, açma kapama düğmesinin dikkatle bakılmadan nerede olduğu anlaşılmayan mini bilgisayarımın başına çöktüm. Gece olmuştü.

Ramazan geçeli epey olduğu ve bu mübarek ayın popüler tüketim malzemesi olmasını gerektirmeyecek günleri yaşadığımız için artık göğsümü gere gere kendisinden bahsedebilirim. Çepiti bilmek için evvela Ramazan ayını, hiç değilse bahar mevsimini bilmek gerekir. Ya Ramazan'a günler kala böreklik yapılırken yahut da yerkürenin bizim

yaşadığımız kısmının ısınmaya yüz tuttuğu, gün ve gecenin eşitlendiği; dahası, günlerin uzamaya başladığı demlerde tanışmalı onunla... Başka bir zamanda çepiti tatsanız, mezkûr vakitlerde şerefyap olduğunuz bu yiyecek, sizi belki de hiç cezbetmeyecektir.

Evet, çepit bir yiyecektir. Adı gibi tadı da az duyulmuş yahut hiç duyulmamış, yine ismiyle müsemma bir basitliktedir. Basitlik dedikse üretiminden bahsettik. Yoksa tövbe hâşâ, nimettir, küçük görmedik.

Bahar gelmiştir. Bahar elbette gelecektir. İşitmeye kulak, görmeye göz, koklamaya burun sahibi olanlar için her dem bahardır lâkin mevzudan sapmamak adına tasavvufa dair yarım yamalak bilgimi şuracıkta bırakıyorum.

On yaşlarında bir çocuk, hafta sonu olduğu için okula gitmemiş ve biraz geç uyanmıştır. Evin içinde hiçbir ses işitmeyince gözlerini ovalayarak bahçeye çıkmıştır. Ne de olsa hava hâlâ serindir, kapı pencere açık bırakılmaz. Avluya çıkar çıkmaz, babasının iki hafta önce toprak, saman ve parça kiremitlerden oluşan harçla yaptığı ekmeğin fırınına annesinin yaktığını, çalı çırpı dumanlarının bahçeyi kapladığını görmüştür. Bu, çocuk için unutulmayacak, her bahar gelişinde hatırlanacak bir manzara olarak zihninde yer etmiştir. Öyle ki, suratsız bir memur yahut hâlden anlamaz bir patron bile olsa, bir bahar sabahı, tıpkı bilmem kaç yıl önceki sabah gibi bir sabahı zihninde yaşayacaktır. Bundan kaçamayacak, belki cennete girse gözleri, dişleri, damakları, ilk anda çepit arayacaktır. Orada doya doya çepit yiyecek, yediği bunca naneye rağmen yine de Allah'ın kendisini affetmesine binlerce kez şükür edecek ve yine çepit isteyecektir. Vicdanı çünkü bir başka nimeti ona o anda tattırmak istemeyecektir. Çünkü çepit, çocukluğu kadar temizdir.